

Тақриз

Ба кори дисертатсионии Холмуродова Меҳрафруз дар мавзӯи: «Таърихи раванди Оштии Миллии Тоҷикистон дар Ҷанги шаҳрвандӣ (солҳои 1991-2001)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6 Д02 03 00.

Диссертатсияи Холмуродова Меҳрафруз ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини таърихи навини Тоҷикистони соҳибистиклол бахшида шуда, дар он паҳлуҳои гуногуни ҷанги шаҳрвандии мамлакат, раванди баргузори гуфтушунидҳои ҷонибҳои бо ҳам муқобил ва умуман таърихи оштии миллии тоҷикон мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст. Хусусиятҳои илмии диссертатсия ва ҷанбаҳои назариявӣ методологии мавзӯи таҳқиқотӣ ба осонӣ мушоҳида мегардад. Диссертатсияи мазкур мустақилона омода гардида, таҳқиқоти илмии анҷомёфта ба шумор меравад ва он аҳамияти назариявӣ амалӣ дорад. Дар раванди таҳқиқот муаллиф доираи васеи адабиёти илмӣ ва ҳуҷҷатҳои расмиро мавриди омӯзиш қарор дода, дар заминаи таҳлили ҳамачонибаи онҳо паҳлуҳои гуногуни давраи таҳқиқотиро баррасӣ намудааст. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот дар амал татбиқ гардида, хулосаҳо ва натиҷаҳои бадастомада илман асоснок гардидаанд. Муаллиф дар раванди таҳқиқот методҳои илмии соҳаи таърихро истифода намуда, таҳқиқоти илмиро мустақилона ба анҷом расонидааст.

Омӯзиши мавзӯи мазкур дар замони соҳибистиклолӣ яке аз масъалаҳои муҳиме ба шумор меравад, ки барои дарку фаҳмиши ҷанги таҳмили ва раванди сулҳофарии тоҷикон муҳимияти махсус дорад. Дар давраи ҷанги шаҳрвандӣ, ки соҳаҳои ҳаётан муҳими халқу мамлакат аз он зиёни ҷиддӣ дида буданд, мамлакатро бӯҳрони ҷиддии иқтисодӣ, сиёсӣ ва гуманитарӣ фаро гирифта буд. Ҳатто ҳавфи аз харитаи сиёсии ҷаҳон нест гардидани Тоҷикистон низ аз эҳтимол дур набуд ва аз даст рафтани истиқлолияти бадастомада низ имконпазир гардида буд. Маҳз дар ҳамин давраи ҳассос нерӯҳои сулҳофар ва ақлҳои солим тавонистанд, ки

мамлакатро аз вартаи нестшавӣ наҷот диҳанд ва садҳо ҳазор шаҳрвандони сарсонӣ саргардонро ба ҳаёти осоишта раҳнамун созанд. Инчунин дарки моҳияти оштии миллии тоҷикон имкон медиҳад, ки дар мамлакат аҳамият ва арзиши Ваҳдати миллиро дар замири ҷавонон ба таври зарурӣ талқин намоем ва онҳоро аз неъматӣ сулҳу субот ва амнияти оромӣ бархӯрдор созем. Дар рисолаи мазкур дар заминаи таҳлили доираи васеи ҳуҷҷатҳои расмӣ бори аввал ба таври комплексӣ таърихи оштии миллии тоҷикон мавриди омӯзиш қарор дода шудааст.

Навовариҳои таҳқиқотро ба таври зерин нишон додан мумкин аст: бо мақсади хубтару беҳтар нишон додани сабабҳо ва омилҳои сар задани ҷанги шаҳрвандӣ, ба таври мушаххас чунин масъалаҳо, аз қабили саршавии бетартибҳои дохилӣ, оғози амалиётҳои ҳарбӣ, бархӯрди нерӯҳои сиёсӣ ва дар маҷмӯъ таърихи ҷанги шаҳрвандӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудаанд; марҳилаҳои асосии гуфтушунидҳои ҷанибҳои бо ҳам муқобил мавриди таҳлил ва омӯзиш қарор дода шуда, монеаҳо, мушкилот, омилҳои таъсиррасон ва баъзе хусусиятҳои давраи баргузориҳои гуфтушунидҳо муайян карда шудаанд; таърихи таъсиси комиссияҳои ҷаврии оштии миллии мавриди таҳлил қарор дода шуда, нақш ва саҳми онҳо дар танзими низои сиёсии тоҷикон нишон дода шудаанд; нақши созмонҳои байналмилалӣ ва давлатҳои узви ИДМ дар танзими низои сиёсии ҷомеаи тоҷик, дар самти муҳайё намудани шароит барои баргузор намудани гуфтушунидҳо ва дар самти расонидани кӯмакҳои ҳарбию сиёсӣ, иқтисодию гуманитарӣ возеҳу равшан гардонидани шудаанд; раванди дар амал татбиқи гардидани талаботи Созишномаи уммии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллии мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода шуда, натиҷаҳои мусбӣи он нишон дода шудаанд.

Мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмӣ мазкур анҷомёфта ба шумор меравад. Автореферати диссертатсия мухтавои асосии таҳқиқоти мазкурро пурра ифода менамояд. Хулосаҳои таҳқиқоти анҷомшуда дар мақолаҳои илмӣ муаллиф, ки аксарашон дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда ҷоп гардидаанд, инъикос ёфтаанд. Муаллиф дар алоқамандӣ бо мавзӯи

таҳқиқшаванда дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон 6 мақолаи илмӣ, 1 монография ва 4 мақола дар дигар нашрияҳо ҷоп намудааст.

Ҳамин тариқ, Холмуродова Мехрафрӯз аз ӯҳдаи анҷом додани таҳқиқоти илмӣ баромада, вазифаҳои дар назди худ гузошташударо пурра иҷро намудааст. Диссертатсияи ӯ кори илмӣ таҳқиқотии мустақилонаи анҷомдодашуда мебошад, ки дар омӯзиши минбаъдаи таърихи ошти миллии тоҷикон ва таърихи ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон заминаи муҳими илмию назариявӣ гузошта метавонад.

Маводи дар диссертатсия истифодашуда, инчунин ҷанбаҳои назариявӣю методологии диссертатсияи мазкур бо ихтисоси 6D020300 – Таърих, мувофиқат менамоянд. Диссертатсия аз рӯи натиҷаҳои назариявӣ ва хулосаи илмӣ, тавсияҳои амалӣ ва сатҳу сифати таҳияи худ ба талаботи Низомномаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки нисбат ба таҳияи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос тавсия гардидаанд, ҷавобгӯ мебошад.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Холмуродова Мехрафрӯз дар мавзӯи: «Таърихи раванди ошти миллии тоҷикон дар ҷанги шаҳрвандӣ (солҳои 1991-2001)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020300 – Таърих барои ҳимоя тавсия карда мешавад.

Роҳбари илмӣ доктори илмҳои
таърих, профессори кафедраи
таърихихалқи тоҷики
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

Абдуллоев М.Х.

Имзои Абдуллоев М.Х. – ро тасдиқ менамоям

Сардори Раёсати кадрҳо ва КМ:

Ятимов Хомид